

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

15 juni 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN
PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

INHOUD

Interpellatie van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het laattijdig omzetten van de Europese richtlijn betreffende het verpakkingsafval	1
Interpellatie van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, en tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de resultaten van het biomonitoringonderzoek bij jongeren in Vlaanderen	3
Met redenen omklede moties	8
Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de federale vliegwet en het nieuwe spreidingsakkoord	8

Waarnemend voorzitter: de heer Erik Matthijs

Interpellatie van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het laat-tijdig omzetten van de Europese richtlijn betreffende het verpakkingsafval

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, begin jaren negentig werden in verschillende Europese landen maatregelen getroffen om de grote toename van de afvalberg door verpakkingsafval te verminderen. Vanuit het Europees Parlement gingen toen stemmen op om richtlijnen uit te vaardigen om handelsbelemmeringen te voorkomen. Sinds december 1994 is deze Europese richtlijn voor verpakking en verpakkingsafval van kracht. Ze moest ten laatste tegen eind augustus 2005 door de lidstaten worden omgezet. Als mijn informatie juist is, dan heeft België deze richtlijn nog steeds niet omgezet.

Er heerst blijkbaar nog steeds een grote discussie over het al dan niet opleggen van bijkomende verplichtingen aan de verpakkingsindustrie. Nochtans blijkt het bestaande samenwerkingsakkoord nu al zeer ambitieus. Het legt een grote financiële verantwoordelijkheid alsook preventieverplichtingen aan bedrijven op. Verder is het een feit dat de recyclage-resultaten in Vlaanderen nu al zeer groot zijn. Vlaanderen presteert beter dan alle andere lidstaten van de Europese Unie. Meer inspanningen vragen dan vandaag door Europa worden opgelegd, leidt tot onnodige bezwarende maatregelen. Om de richtlijn over het verpakkingsafval zo snel mogelijk om te zetten, zoals Europa voorschrijft, volstaat het om het huidige samenwerkingsakkoord voort te zetten.

Erkent u, mijnheer de minister, dat de inspanningen die door de verpakkingsindustrie in Vlaanderen worden gedaan, al verder reiken dan de Europese richtlijn? Welke initiatieven hebt u genomen om het huidige samenwerkingsakkoord om te zetten, zoals Europa voorschrijft? Zult u de Europese richtlijn zeer snel omzetten of zijn bijkomende onderhan-

delingen en bijsturingen van het samenwerkingsakkoord noodzakelijk?

De voorzitter: Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik wil verwijzen naar de interessante gedachtewisselingen die we de afgelopen maanden hier over dit onderwerp hebben gehouden. Ik verwijs ook graag naar de resolutie die op 16 november 2005 in de plenaire vergadering is goedgekeurd. Daarin wordt uitdrukkelijk gevraagd om de onderhandelingen tussen de drie gewesten te laten uitmonden in de aanpassing en voortzetting van het interregionale samenwerkingsakkoord verpakkingsafval.

Een aantal verbeteringen zijn nodig. In de resolutie pleiten we voor een actieplan tegen zwerfvuil. In dat verband moeten de bedrijven hun verantwoordelijkheid opnemen en een rol spelen bij de verwerking van het niet-recycleerbare verpakkingsafval. Verder vinden we dat er stimuli moeten worden uitgewerkt om de bedrijven ertoe aan te zetten om verpakkingen te produceren die gemakkelijker recycleerbaar zijn. Ook vandaag nog komen er nog veel niet-recycleerbare verpakkingen op de markt. Verder herinner ik aan de vraag die tijdens de gedachtewisseling met Interafval aan bod is gekomen om de onderhandelingen over het Groene Punt opnieuw te bekijken.

De vragen van mevrouw Van den Eynde tonen aan dat we al ver staan. Wellicht staan we verder dan wat Europa voorschrijft. Het moet evenwel de bedoeling zijn om van de gelegenheid gebruik te maken om verbeteringen aan te brengen. Ik zou daarom graag vernemen wat de stand van zaken is, wat de knelpunten zijn en welke knopen nog moeten worden doorgehakt.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik lees in het Tijdschrift voor Milieurecht dat het Europese Hof van Justitie onlangs een beroep van FOST Plus over de verpakkingsrichtlijn en het standpunt van Vlaanderen daarover onontvankelijk heeft verklaard. Welke besluiten trekt u daaruit?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, wat de vraag van de heer Daems betreft, moet ik nog laten onderzoeken waarom dat beroep onontvankelijk is verklaard. In elk geval is dat geen uitspraak ten gronde. Meer kan ik daarover nog niet zeggen.

Mevrouw Van den Eynde, het is inderdaad bekend dat we goed presteren. De verpakkingindustrie heeft reeds veel verwezenlijkt. In 2004 haalden de leden van FOST Plus voor het huishoudelijk verpakingsafval een recyclagepercentage van 82 percent. De leden van VAL-I-PAC realiseerden voor het verpakingsafval van bedrijven een recyclagepercentage van 78 percent. De wettelijke doelstelling in het interregionaal samenwerkingsakkoord van 30 mei 1996 over de preventie en het beheer van verpakingsafval bedraagt 50 percent. Deze doelstelling lag hoger dan wat in de oorspronkelijke richtlijn voor verpakking uit 1994 was opgenomen. Onder meer daardoor haalde België in 2004 een algemeen recyclagepercentage van 75 percent, wat meer dan waarschijnlijk het beste resultaat van heel Europa is. Dit percentage wordt bepaald door het resultaat van enerzijds de twee beheersorganismen en anderzijds de verpakingsverantwoordelijken die individueel aan hun verplichtingen voldoen.

Over de aanpak van de free riders hebben we twee weken geleden al een discussie gevoerd in deze commissie.

In 2004 werd de richtlijn 94/62/EG betreffende verpakkingen gewijzigd. Het recyclagepercentage werd op minimum 55 percent en maximum 80 percent gelegd, te behalen tegen 31 december 2008. Er werden aparte recyclagedoelstellingen per materiaal opgelegd. Hierdoor is een formele aanpassing van het samenwerkingsakkoord noodzakelijk. Deze aanpassing moest gebeuren tegen 18 augustus 2005. Het is evident dat ik die deadline niet meer kan halen. Dit zal niet noodzakelijk leiden tot bijkomende problemen voor de bedrijven, aangezien alle door Europa opgelegde percentages in de praktijk al worden gehaald.

Na de wijziging van de verpakkingrichtlijn 94/62/EG in 2004 werd er, mede op mijn initiatief, een task force opgericht in de schoot van de Interregionale Verpakkingsc commissie, met het oog op de omzetting van de gewijzigde verpakkingrichtlijn in een

nieuw samenwerkingsakkoord. Mevrouw Crevits heeft daarnaar verwezen. In deze task force werd al snel een voorlopige consensus gevonden over de verschillende wijzigingen die zouden moeten worden aangebracht aan de tekst van het samenwerkingsakkoord. Het gaat dan zowel over de omzetting van de gewijzigde verpakkingrichtlijn als over technische aanpassingen, bijvoorbeeld met het oog op administratieve vereenvoudiging.

Over één punt kon tot op heden geen consensus worden gevonden tussen de drie gewesten, namelijk over de mate waarin de bedrijven financieel verantwoordelijk moeten zijn voor het verpakingsafval dat zij op de markt brengen. Deze discussie is ook in deze commissie al gevoerd. De resolutie die daaruit is voortgevloeid omvat aanpassingen, met name bijkomende inspanningen voor zwerfvuil en dergelijke meer. Mevrouw Crevits vraagt hoe het zit met de verdere uitwerking van die resolutie. Ik kan daar enkel op antwoorden dat de gesprekken met de andere gewesten muurvast zitten. De resolutie kan pas worden uitgevoerd als de andere gewesten willen meestappen in het samenwerkingsakkoord.

Het is niet noodzakelijk de financiële verantwoordelijkheid van de bedrijven gevoelig te verhogen, wanneer dat niet wordt opgelegd door de Europese richtlijn, en zeker niet wanneer de andere regio's niet eensgezind dezelfde lijn trekken. Ik probeer mijn Waalse en Brusselse collega's van mijn standpunt te overtuigen. Ook deze discussie is reeds gevoerd in deze commissie, wat geresulteerd heeft in een resolutie die op 16 november 2005 door het Vlaams Parlement werd aangenomen. De principes van deze resolutie zullen maximaal in het nieuwe samenwerkingsakkoord worden opgenomen.

Vlaanderen moet tot een akkoord komen met de twee andere gewesten over de wijziging van het samenwerkingsakkoord. Er zijn dus inderdaad bijkomende onderhandelingen nodig tussen de gewesten. Nadien moet ook de dialoog met het bedrijfsleven en de andere stakeholders worden voortgezet.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. We kunnen uw stelling bijtreden dat het niet noodzakelijk is om een gevoelige verhoging aan de bedrijven op te leggen voor wat de financiële verantwoordelijkheid betreft.

Uit de rapporten blijkt dat het niet nodig is om druk te blijven uitoefenen op de verpakkingindustrie, want die is inmiddels de beste leerling van Europa.

Ik vraag me nog af hoe het zit in de praktijk. Wat gebeurt er als België als lidstaat de Europese richtlijn niet omzet, maar wel de doelstellingen van de richtlijn naleeft? Het is me niet duidelijk wat de consequenties daarvan zijn.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik neem er akte van dat u niet kiest voor een gevoelige verhoging van de financiële lasten voor de bedrijven. Ik vind een afwenteling van een gedeelte van de kosten op de gemeenschap evenmin een goede zaak. Een gedeelte van de verpakkingen wordt niet financieel gedragen door de producenten omdat die verpakkingen in de grijze huisvuilzak terechtkomen. Bovendien is de burger daardoor twee keer het slachtoffer. Hij moet immers een bijdrage betalen via zijn gemeentelijke huisvuilheffing voor dat deel van de verpakkingen en hij moet via het zogenaamde Groene Punt op een aantal verpakkingen een bijdrage betalen in de supermarkt. Een voorbeeld van dit laatste is het yoghurtpotje dat niet in de zak mag en waarvoor de verantwoordelijkheid bij de producent ligt.

Minister Kris Peeters: Mijnheer Daems, zoals mevrouw Crevits opmerkte en ook aan bod kwam tijdens de discussie naar aanleiding van de resolutie, hebben we het al gehad over verbeteringen inzake het zwerfvuil en dergelijke. In het samenwerkingsakkoord zal ik proberen om de resolutie zo maximaal mogelijk uit te voeren. Ik ga er samen met u van uit dat we de beste leerling van de klas blijven.

Mevrouw Van den Eynde, ik ga ervan uit dat we de richtlijn alsnog kunnen implementeren. De datum voor de implementatie is inderdaad overschreden. We kunnen ons afvragen of er sprake is van een directe werking van de richtlijn, maar doordat we de resultaten op een meer dan behoorlijke manier halen, vraag ik me af wie er belang bij zou hebben om zich op die directe werking te beroepen. We zijn te laat want augustus 2005 ligt al een tijdje achter ons, maar ik ga ervan uit dat het ons toch nog lukt om de richtlijn te implementeren. De doelstellingen worden vooropgesteld tegen 2008; we hebben dus nog wat tijd.

Het samenwerkingsakkoord speelt een belangrijke rol. Ik hoop dat we kunnen samenwerken met onze

collega's van de andere gewesten. Ik herhaal dat het enige mogelijke gevolg de directe werking van de richtlijn kan zijn en het feit dat iedereen zich daarop kan beroepen. Dat zou me wat eigenaardig lijken, want de percentages worden gehaald. De zaak zou in dat geval misschien wel onontvankelijk worden verklaard, want welk belang heeft iemand erbij om een procedure op te starten als de vooropgestelde resultaten werden behaald? Het enige gevolg daarvan zou zijn dat we op de vingers worden getikt omdat we een richtlijn niet tijdig hebben geïmplementeerd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, en tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de resultaten van het biomonitoringonderzoek bij jongeren in Vlaanderen

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Peeters.

Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op dinsdag 30 mei werden door u de resultaten van de meetcampagne van het Steunpunt Milieu en Gezondheid bekendgemaakt. De meetcampagne betrof een onderzoek naar milieuvervuilende stoffen in het bloed en de urine van 1600 jongeren uit het derde jaar secundair onderwijs. Eerder werd al een onderzoek uitgevoerd bij baby's en in volgende instantie zal een meetcampagne worden georganiseerd bij senioren.

De studie werd opgedeeld in acht aandachtsgebieden met een verschillende milieubelasting: de Antwerpse agglomeratie, het Antwerpse havengebied, de Gentse agglomeratie, de fruitstreek, de regio Olen, de Albertkanaalzone, de regio's waar verbrandingsovens staan en het landelijke Vlaanderen met onder meer plattelandsgebieden uit Oost- en West-Vlaanderen.

Een aantal bevindingen van dit onderzoek zijn zeer verrassend. Soms lijkt het alsof op het platteland wonen minstens zo ongezond is als leven in industriële of sterk verstedelijkte gebieden. Toch wordt deze bevinding door professor Nik Van Laerebeke genuanceerd. De gezondheidseffecten zouden ster-

ker aanwezig zijn in de Antwerpse agglomeratie. De verhoogde cadmiumwaarden in deze regio leiden onder meer tot astma. Deze ziekte werd al meermaals gekoppeld aan de milieuverontreiniging in de Antwerpse agglomeratie. Ook de aanwezigheid van lood in het bloed leidt tot herstelbare DNA-schade. De fruitstreek boekt mijns inziens grote vooruitgang door het aanwenden van nieuwe pesticiden, maar ook daar blijven we met vragen zitten omdat de resten van deze pesticiden in het bloed nog niet kunnen worden opgespoord. Hier is dus vooral waakzaamheid geboden.

Mijnheer de minister, uiteraard zijn deze resultaten niet allemaal te wijten aan een slecht milieubeleid in Vlaanderen of aan de aanwezigheid van free riders. Meerdere onderzoeken of vaststellingen bewijzen dat ook een Europees beleid inzake luchtverontreinigende stoffen noodzakelijk is. Het Vlaams Parlement heeft steeds zijn onvoorwaardelijke steun gegeven aan de ministers om de relatie tussen milieu en gezondheid te onderzoeken. Het Steunpunt Milieu en Gezondheid heeft hiervoor de nodige middelen ter beschikking gekregen. U en minister Vervotte kondigen al aan dat het onderzoeksproject nog tot 2011 zal voortgaan.

Mijnheer de minister, ik moet zeggen dat ik na het zoveelste biomonitoringonderzoek nog steeds op mijn honger blijf zitten inzake concrete initiatieven. Bij het vernemen van de eerste cijfers kreeg ik eerst een gevoel van déjà vu. Er kwamen immers geen verrassende resultaten uit de bus. Nadien begon ik het onbehaaglijke gevoel te krijgen dat de problematiek van de milieuvervuiling onvoldoende wordt aangepakt. Het is net dat gevoel van déjà vu dat ook bij de burgers aanwezig is. Weinig Vlamingen zijn nog echt bezorgd om het milieu. Zopas werd door de studiedienst van de Vlaamse Regering een onderzoek uitgevoerd naar het milieubesef en het milieuvriendelijk gedrag in Vlaanderen. Uit de studie blijkt – kort samengevat – dat er vooral een afname van het milieubesef en van het milieuvriendelijk gedrag van de Vlaming is ontstaan in de periode 2000-2005. Dit is natuurlijk een belangrijke vaststelling, want is dat niet toevallig de periode waarin de Vlaming werd opgezaaid met schuldgevoelens alsof wij Vlamingen, modale burgers, mee verantwoordelijk waren voor de milieuverontreiniging in Vlaanderen? Was het niet de periode waarin regelneverij en reglementitis schering en inslag waren? (*Opmerkingen*)

Moet de Vlaamse Regering dan op haar lauweren rusten? Uiteraard niet. De verworven gegevens en

meetresultaten zijn heel belangrijk, maar doeltreffend handelen is dat des te meer. De Vlaming wil eindelijk eens resultaat zien: een handhaving van de milieuwetgeving. Wat ik zo frappant vind, is het feit dat op het platteland wonen even ongezond zou zijn als wonen in het havengebied. Zou dit niet liggen aan het falen van het milieuhandhavingsbeleid? Daar waar de industrie daadwerkelijk wordt gehuisvest in de haven of in grote industriegebieden gebeuren misschien wel voldoende controles, in tegenstelling tot het platteland waar kleinere bedrijven misschien wel op regelmatige tijdstippen – al dan niet accidenteel – lozingen doen.

Mijnheer de minister, ik vind het ook onaanvaardbaar dat er nog steeds schadelijke stoffen worden gebruikt in ons leefmilieu, zoals DDE een afbraakproduct van een insectendodend middel dat al 30 jaar verboden is. Zoiets vraagt om actie. Het is niet de eerste keer dat die stoffen worden teruggevonden. Waarom wordt er geen actieplan opgesteld? Heeft men geen vermoedens over waar de verontreinigingsbron schuilt?

Het feit dat kinderen uit de Antwerpse agglomeratie, maar ook uit de omgeving van verbrandingsovens, met hogere loodwaarden in hun bloed zitten, vraagt actie en overleg op het terrein. Ook het gegeven van hoge loodwaarden is al langer bekend. Welke actie werd concreet ondernomen?

We weten dat de Isvag-oven een zware historische schuld heeft inzake de verontreiniging van het leefmilieu in de rand rond Antwerpen. We hebben het ook al over de crematoria gehad en er werden een aantal maatregelen getroffen, maar blijkbaar voldoen ze niet. In de buurt van de verbrandingsovens worden nog onaanvaardbare waarden gemeten in het bloed. Wordt hiertegen dan niet opgetreden? Zijn er naast de gekende bronnen dan geen metingen gebeurd bij mogelijke andere verontreinigingsbronnen? Zo ja, wat zijn de concrete resultaten?

Mijnheer de minister, uiteraard is het Vlaams Belang absoluut voorstander van verder onderzoek. Meten is weten! Enkel door meetresultaten en onderzoeken kan een doelgericht beleid worden gevoerd, maar dan moet dat doelgerichte beleid er ook komen!

– *De heer Patrick Lachaert treedt als voorzitter op.*

Mijnheer de minister, mijn eerste vraag betreft niet uw bevoegdheid, maar ik ga ervan uit dat u het antwoord van minister Vervotte op deze vraag kent.

Reeds een jaar geleden werden de LOGO's uitgebreid met milieudeskundigen. Vooral preventief optreden, maar ook het informeren en sensibiliseren van de bevolking behoort tot hun takenpakket. Gelet op de ongevoeligheid van jongeren voor de milieuproblematiek, ook in de gescreende regio's, vind ik dat de LOGO's niet echt in hun opzet zijn geslaagd. Deze vraag behoort dus tot de bevoegdheid van minister Vervotte, maar ik zou u toch willen vragen op welke manier de LOGO's bijgestuurd zullen worden.

Wat de aanwezigheid van PCB's en cadmium betreft, werd een jaar geleden al een studie uitgeschreven om de milieubronnen te kunnen aantonen. Welke milieubronnen werden inmiddels aangetoond in de studie en welke concrete beleidsinitiatieven werden hierop genomen?

Hoe is het mogelijk dat het verboden product DDE nog steeds wordt aangetroffen in het bloed van de jeugd? Werd onderzocht of het om historische vervuiling gaat of om een recente bron? Dat onderzoek werd verleden jaar door de ministers beloofd. Werd de vervuiliingsbron inmiddels opgespoord?

Ook cadmium blijft overal in Vlaanderen nog steeds een zeer grote verontreinigingsstof. In welke hoedanigheid wordt dit actieplan nu uitgevoerd? Welke actoren zijn hier actief bij betrokken?

Mijnheer de minister, mijn laatste vraag is de belangrijkste: wanneer zullen we in Vlaanderen echt kunnen spreken van een brongericht beleid en wat is de stand van zaken van uw milieuhandavingsbeleid? Ik herhaal het voor de zoveelste keer: met het milieuhandavingsbeleid valt of staat het milieubeleid.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik zou bijna zeggen dat dit een persoonlijk feit is. Ik was niet van plan om het een te vragen, maar omwille van het collectieve geheugen van de collega's van het Vlaams Belang, wil ik een aantal opmerkingen maken. Het is belangrijk dat die worden opgenomen in de annalen van deze commissie.

Mevrouw Van den Eynde, het Steunpunt Milieu en Gezondheid werd opgericht in 2000 of 2001. De biomonitoringresultaten van vandaag zijn dus het gevolg van het werk dat toen is gebeurd.

Hetzelfde geldt voor het voorbereidende werk voor het handavingsdecreet. Ik registreer dat de minister in zijn ontwerp van decreet heel wat elementen

overneemt, al slinkt hij de zaak hier en daar behoorlijk af, maar daarover zullen we het op een ander moment hebben.

Het pesticidereductieplan voor de gemeenten heeft al tot behoorlijke resultaten geleid.

Ook het cadmiumactieplan rond Umicore kwam in de vorige legislatuur tot stand en toen kregen ook het nationaal Steunpunt Milieu en Gezondheid en het actieplan NEHAP vorm.

Ondertussen hebben ook alle LOGO's in Vlaanderen een medische milieukundige medewerker die milieu en gezondheid op lokaal en regionaal niveau op de agenda zet.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de voorzitter, ik wil het belang van het onderzoek nog eens onderstrepen. Ik herinner me dat op 29 maart jongstleden onder meer de Vlaams-Belangfractie de minister heeft ondervraagd door middel van een actuele vraag. Dat gebeurde naar aanleiding van een aantal foute resultaten dat een onderzoek zou bevatten. De fractie stelde toen vragen over het onderzoek. Nu wordt gewezen op het belang van het onderzoek.

Ik benadruk dat we moeten blijven investeren in onderzoek. Het is niet omdat er ergens een kleine fout gebeurt, dat hoog van de toren moet worden geblazen en dat het onderzoek nutteloos moet worden genoemd. We weten immers allemaal dat mensen fouten kunnen maken. De regering heeft gelukkig niet de foute conclusie getrokken, maar bestendigt het onderzoek van het Steunpunt Milieu en Gezondheid. Er wordt daartoe ook in voldoende middelen voorzien.

Mijnheer de minister, aan de eerste grondige resultaten die er nu zijn, kunnen inderdaad concrete actiepunten worden gekoppeld. U hebt tijdens deze legislatuur niet stilgezeten, want u hebt al een aantal actiepunten afgekondigd. De resultaten ervan kunnen nog niet zichtbaar zijn, maar ze zullen zeker blijken uit bijkomend onderzoek. Ik breek een lans voor het blijven ondersteunen van het onderzoek en van het Steunpunt Milieu en Gezondheid. We moeten doelgericht onderzoek blijven uitvoeren, want meten is inderdaad weten.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik ga akkoord met wat de heer Daems zegt.

Het is juist dat ik voortbouw op een aantal zaken die de vorige regering heeft gerealiseerd. Het zou vreemd zijn als dat niet het geval was. Natuurlijk leggen we nieuwe accenten als dat volgens mij nodig is om verbeteringen aan te brengen. In elk geval is het zo dat de vorige regering met het steunpunt op het vlak van milieu en gezondheid wereldwijd indruk maakte. Wij bouwen daarop voort.

Mevrouw Schauvliege benadrukt terecht het belang van het onderzoek. Wij gaan daarmee door, tot in 2011. Humane biomonitoring is een delicate zaak. Het is belangrijk voor de uitwerking van een goed milieubeleid. De interpretatie van de ingezamelde informatie moet evenwel bijzonder zorgvuldig gebeuren. Na de pasgeborenen en de jongeren zullen we tegen het einde van het jaar de resultaten van de volwassenen hebben. Nadien moet daarover goed worden gecommuniceerd. Dat gebeurt ook nu al, getuige de persconferentie. Dat houdt gevaren, in, want te snel gegevens interpreteren kan ertoe leiden dat men nadien een en ander moet rechtzetten of nuanceren.

Zo moest de communicatie over de resultaten van het cadmiumonderzoek worden rechtgezet. Na een eerste mededeling bleek dat de cadmiumwaarden voor pasgeborenen met een factor vijf waren overschat. De jonge moeders heeft men opnieuw moeten aanschrijven om mee te delen dat het allemaal wat minder erg is dan eerst gedacht. Humane biomonitoring is dus belangrijk, maar het moet met de nodige zorg worden aangepakt. Het blootleggen van causale verbanden is immers erg moeilijk en de wetenschappers zijn daar zeer genuanceerd over.

Ik beantwoord deze vraag mede namens minister Vervotte. Al twee jaar geleden werd aan de LOGO'S een milieudeskundige toegevoegd. Het gaat in totaal over dertien mensen die worden ingezet voor een hele reeks eerstelijns taken. Het sensibiliseren of bijbrengen van milieubewustzijn en het veranderen van de levenswijze en de houding van jongeren vallen daar echter niet onder. Dat zijn taken voor onder meer de ouders en ook voor de school. De scholen worden daarbij ondersteund, met projecten als milieuzorg op school.

De taken van de medische milieukundigen of MMK's liggen vooreerst op het vlak van het creëren van overleg tussen verschillende lokale actoren op het vlak van gezondheid en milieu. Ze hebben dus een zogenaamde 'platformfunctie': het proactief peilen naar en openstaan voor onrust bij de bevol-

king en het aan mijn diensten signaleren van lokale volksgezondheids- of milieuproblemen die eventueel met elkaar in relatie staan. Deze functies realiseren de MMK's vooral via intermediairen en netwerking. Ze nemen deze taak ten volle op, maar de realisatie van een hecht en performant netwerk kost meerdere jaren. Het zou niet eerlijk zijn vandaag al meer te willen dan wat momenteel al is gerealiseerd.

De MMK's zijn ook betrokken bij lokale beleidssturende initiatieven en het uitwerken van milieugezondheidsadviezen en dergelijke. Dat gebeurt in de eerste plaats via intermediairen, maar soms ook via rechtstreeks contact met de burger. Ten slotte staan de MMK's ook in voor de eerste opvang van ongeruste burgers met vragen. Ook deze taak wordt ten volle waargenomen, getuige daarvan de bijna 950 individuele klachten die in 2005 zijn behandeld. Zonder te willen stellen dat er geen ruimte meer zou zijn voor verbetering, leveren de MMK's bij de LOGO's efficiënt, doeltreffend en noodzakelijk eerstelijns werk op het terrein van de milieugezondheidszorg, en dat ondanks hun nog korte bestaan.

Wat betreft de aanwezigheid van PCB's en cadmium, herhaal ik dat humane-biomonitoringgegevens zich, in tegenstelling tot de milieumeetgegevens, erg moeilijk laten vertalen in concrete maatregelen. Ze zijn immers het resultaat van een geheel van externe milieufactoren en persoonsgebonden eigenschappen zoals levensstijl, hobby's, woonomstandigheden, enzovoort. Het gebruik van humane-biomonitoringresultaten als beleidsinstrument vereist dus heel wat extra kennis en discussie vooraleer een juiste interpretatie mogelijk is. Daarom is een fasenplan uitgewerkt en opgestart. Het concept ervan is het product van de samenwerking tussen het Steunpunt en onze diensten.

Dit fasenplan moet toelaten om op een onderbouwde manier te kunnen omgaan met de veelheid en complexiteit van de ter beschikking komende biomonitoringdata. Het moet tevens toelaten om de ernst van de gevonden signalen te evalueren, de oorzaken op te sporen en indien nodig een beleidsvoorstel uit te werken. Die methode is erg vernieuwend, niet alleen in Vlaanderen, maar ook op Europees en internationaal niveau. Het fasenplan is bijgevolg voortdurend in ontwikkeling.

De resultaten van de pasgeborenencampagne leerden ons in de eerste plaats dat de hoge waarden voor cadmium in Vlaanderen verder onderzoek vergden. Bij

de verdere evaluatie van de cadmiumresultaten stelden de wetenschappers van het Steunpunt echter vast dat de cadmiummetingen waren gestoord. De werkelijke waarden bleken vijf keer lager te liggen dan de waarden die in juni 2005 waren meegedeeld. We moeten dus erg voorzichtig te werk gaan.

De verhoging van de gechloreerde verbindingen die een jaar geleden in de landelijke gebieden bij pasgeborenen is vastgesteld, wordt bevestigd in de resultaten van de jongeren. Maar de verhoging van de gechloreerde verbindingen in het navelstrengbloed in de Antwerpse agglomeratie is niet bevestigd in de resultaten van de jongeren. Wat deze laatste groep betreft, blijken vooral bij jongeren uit de Gentse agglomeratie en de havengebieden de gechloreerde verbindingen verhoogd te zijn.

Het mag duidelijk zijn dat het doorlopen van het fasenplan voor zo'n complexe gegevens geen sine cure is. Alle beschikbare resultaten en gegevens moeten op een geïntegreerde manier worden onderzocht. Daartoe zullen de resultaten van de volwassenen die op korte termijn – eind dit jaar – beschikbaar zijn zeer essentiële informatie bevatten. De geïntegreerde benadering van het fasenplan voor alle leeftijdsgroepen samen zal de problematiek van de landelijke gebieden, de stedelijke agglomeraties en de havengebieden op een uniforme wijze beoordelen en onder handen nemen. Nadat de wetenschappers hun interpretatie zullen hebben gegeven, kunnen er beleidsmaatregelen worden genomen.

Hoe is het mogelijk dat het verboden product DDE nog steeds wordt aangetroffen in het bloed van de jeugd? DDE is een derivaat van het al jaren verboden bestrijdingsmiddel DDT. Toen ik vaststelde dat DDE nog steeds in het bloed wordt aangetroffen, vroeg ik me af hoe dat in hemelsnaam mogelijk is. Ik heb daarover een eerste keer met de wetenschappers gediscussieerd toen de resultaten voor de pasgeborenen bekend waren. Men zei me dat zelfs in roofvogels, die aan het einde van de voedselketen staan, dat product wordt teruggevonden. Verder vraagt men zich af of DDE via de groenten die men zelf teelt in de mens terechtkomt. De eerste, voorlopige resultaten wijzen in die richting. Op dit ogenblik analyseren de experts nog altijd de resultaten. Hun meningen over de oorzaken en de ernst van het probleem lopen sterk uiteen. Eind juni buigt een jury zich over het probleem. Daarin zetelen ambtenaren, experts, maatschappelijke groepen en vertegenwoordigers van het lokale gezondheids- en milieubeleid. Dat moet op korte termijn beleidsadviezen opleveren.

Tijdens de vorige legislatuur is met Umicore een akkoord afgesloten over de problemen met cadmium. In deze legislatuur is het actieplan cadmium opgestart. Cadmiumverontreiniging is een zeer groot probleem. Onlangs nog dook het bijkomende probleem van de cadmiumvervuiling in de Maas op. Ik zal daarover met mijn Nederlandse collega vergaderen, om te komen tot sluitende controle en een interventieplan om in de toekomst in zo'n geval te kunnen ingrijpen. Mede op vraag van onze voorzitter heb ik daar in de plenaire vergadering al een toelichting bij gegeven.

Het cadmiumplan kwam tot stand dankzij de samenwerking tussen minister Vervotte en mezelf. U vraagt welke actoren bij dat cadmiumplan betrokken zijn. In mijn antwoord staat opgesomd welke actor bij welke actie betrokken is. De 41 acties en maatregelen kunnen gebundeld worden per verantwoordelijke entiteit. Zo is er de afdeling Milieuvergunningen, de afdeling Milieu-inspectie, de OVAM, de VMM, het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid enzovoort. Voor elk actiepunt staat weergegeven welke dienst daarbij betrokken is. Ikzelf ben verantwoordelijk voor de acties 40 en 41. Ik zal een tussentijds rapport uitbrengen over het cadmiumplan.

Het brongerichte beleid in Vlaanderen is reeds lange tijd zeer degelijk uitgebouwd. De vraag is nu welke volgende stap daarin gezet moet worden. In mijn schriftelijk antwoord staat een overzicht van het hele brongerichte beleid. Het moet nog verder worden uitgebouwd. Ik verwijs onder meer naar het vergunningenbeleid, naar de reductieplannen voor bepaalde polluenten en voor fijn stof en naar het Vlaamse klimaatbeleidsplan. Dat bevat een aantal elementen waarin verdere stappen worden gezet naar een brongericht beleid. Dat beleid moet efficiënt zijn en resultaten afwerpen. In bepaalde gevallen is dat al zo. Zo zijn er de positieve resultaten inzake de waterkwaliteit. Het brongericht beleid is opgestart in 1995 via Vlarem maar intussen zijn er bijkomende accenten en elementen toegevoegd.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik wil nog eens duidelijk onderstrepen, ook ten aanzien van mevrouw Schauvliege, dat onze partij achter het biomonitoringonderzoek blijft staan. Ik heb nooit het tegendeel beweerd. We zullen de programma's en de verdere onderzoeken blijven ondersteunen. Ik ben

trouwens heel benieuwd naar de derde fase van het biomonitoringonderzoek dat zich vooral op senioren zal richten. Misschien geven de resultaten hetzelfde beeld weer. In dat geval weten we zeker dat we brongericht moeten gaan werken.

Mijnheer de minister, u hebt al meermaals bewezen dat u een man bent van de praktische aanpak. U toont dat opnieuw aan met uw actieplan en het faseplan dat u voorstelt. Ik blijf u daarin steunen. Ik kondig een met reden omklede motie aan om uw beleid inzake die concrete aanpak te ondersteunen.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de minister, is het mogelijk om begin juli in deze commissie een toelichting te krijgen bij de beleidsadviezen die de jury uitbrengt?

Minister Kris Peeters: Ik weet natuurlijk niet welke informatie ik zal krijgen. Dit probleem is echter ernstig genoeg om na te gaan of er beleidsmaatregelen moeten worden genomen.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door mevrouw Van den Eynde en door mevrouw Schauvliege en de heer Lachaert werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de federale vliegwet en het nieuwe spreidingsakkoord

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag is ingediend op 6 juni. Ik las toen in de Franstalige pers een artikel waarin stond: 'Le fédéral tente l'accord. Verhofstadt demande un geste à la Région bruxelloise.' Er was een akkoord tot stand gekomen, zei men, tussen het

federaal kernkabinet en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Het Vlaamse Gewest was daar niet bij betrokken.

Het ging onder meer over het verlengen van de nacht. 'La nuit serait désormais définie comme la période allant de 23 à 7 heures au lieu de 6'. Verder was er ook sprake van nieuwe opstijgroutes tijdens de week-ends. Op zaterdagmiddag zou baan 20 opnieuw worden ingeschakeld met alternatieve schema's.

Twee weken geleden was er een Overlegcomité waarin het Vlaamse Gewest wel betrokken was samen met de federale regering en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Daar is gediscussieerd over de samenwerkingsovereenkomst en de vliegwet. Wat is nu de stand van zaken in verband met de vliegwet, het samenwerkingsakkoord en het spreidingsplan waarover nu opnieuw wordt onderhandeld? Welke informatie kunnen we daarover krijgen?

Volgens de laatste stand van zaken is de vliegwet momenteel in behandeling in de Kamer. Daar zijn voor volgende week hoorzittingen georganiseerd met de actiegroepen. Er bestaat heel wat discussie over de vliegwet omdat die zodanig is opgesteld dat een wijziging ervan 315 dagen procedure vraagt voor veiligheidsstudies, capaciteit- en milieu-effectenstudies, openbaar onderzoek, studie-instellingen enzovoort. Wanneer de vliegwet, waarin een bepaald vluchtschema wordt opgenomen, wordt goedgekeurd, dan kan die dus bijna niet meer worden gewijzigd. Ook in het samenwerkingsakkoord is er sprake van een actieplan waarin de spreiding al dan niet is opgenomen.

Mijnheer de minister, welk standpunt neemt de Vlaamse Regering in? Wat kunnen we de volgende weken en maanden nog verwachten?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: De vliegwet is een federale materie die dan ook wordt besproken in het federaal parlement. Wij hebben in het verleden een aantal opmerkingen overgemaakt maar hebben duidelijk te verstaan gekregen dat het debat federaal zou worden gevoerd.

Wanneer het over het samenwerkingsakkoord gaat, zijn we wel betrokken partij. Immers, wanneer we niet akkoord gaan met het samenwerkingsakkoord dan heeft dat zijn weerslag op de vliegwet. Het

samenwerkingsakkoord is besproken op het Overlegcomité. Daarbij heeft de Vlaamse Regering een aantal knelpunten overgemaakt. Een van de knelpunten was de problematiek van de bevoegdheden van het nieuwe Geluidsinstituut dat de geluidskaarten moeten opmaken, controle moeten uitvoeren en sancties moet uitspreken.

Premier Verhofstadt heeft een lijst opgemaakt van alle knelpunten en gaat na of een voorstel tot compromis mogelijk is waarin iedereen zich kan terugvinden. Ik weet niet hoe die voorstellen zullen worden geformuleerd en hoe die eruit zullen zien.

Wat u in de Franstalige pers hebt gelezen, heb ik ook gelezen. Er zou een voorstel zijn van de federale regering waarin het Geluidsinstituut zich zou bezighouden met de geluidsnormen, die aanleiding geven tot tal van boetes en pv's voor de vliegmaatschappijen, en waarin de nacht zou worden verlengd van 6 uur naar 7 uur.

De Vlaamse Regering heeft heel duidelijk laten verstaan dat de vier uitgangspunten die ik in het parlement al meermaals heb opgesomd naar aanleiding van actuele vragen, onze toetssteen blijven. Ik herhaal deze uitgangspunten nog eens: een evenwichtige en billijke verdeling van de hinder, voldoende lange aaneengesloten stille momenten, correctie van de bevolkingsdichtheid op basis van de mate van hinder en een juridisch stabiel kader. Een verlenging van de nacht van 6 uur naar 7 uur strookt niet met de eerste drie uitgangspunten. Dit voorstel kan dan ook niet.

Vlaanderen investeert met zijn START-project 600 miljoen euro in de verdere ontwikkeling van de luchthaven. Ik hoop dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest ooit gaat inzien dat de luchthaven van Zaventem vanuit economisch oogpunt ook voor Brussel heel wat mogelijkheden biedt. In bepaalde delen van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest is er 30 percent werkloosheid. Ernst&Young heeft recent een studie uitgevoerd waaruit blijkt dat de luchthaven van Zaventem nog belangrijker is dan alle internationale instellingen hier in Brussel, al is het natuurlijk ook zo dat indien die instellingen zich niet hier zouden bevinden, er niet zoveel vluchten nodig waren.

Brussel moet eens beginnen nadenken over de mogelijkheden die de luchthaven biedt. De meetpost van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest werd geplaatst op de grens van Brussel en meet dus feitelijk onze hinder. Toch reikt het Brusselse Hoofdstedelijke

Gewest pv's uit, terwijl wij hinder ondervinden. Door de wetgeving van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest worden zo veel mogelijk vliegtuigen uit het Brusselse luchtruim geweerd om zoveel mogelijk boven Vlaanderen te vliegen. Hopelijk ziet het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest snel in dat de luchthaven als economische poort, die volgens Ernst&Young van veel groter belang is dan de aanwezigheid van de internationale instellingen, een grote opportuniteit biedt. Ik hoop dat het gewest zijn houding baseert op de vier uitgangspunten die ook de onze zijn.

Voorlopig is dit dus de stand van zaken. Ik heb, zeker voor wat dat laatste betreft, mijn persoonlijk standpunt vertolkt. We wachten nu af wat er van in huis komt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
